

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Strasser Dr. Józsa Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Balsai Szabolcs (címe) ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 20. napján kelt 68.P.21.946/2014/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperest arra kötelezi, hogy külön felhívásra a Magyar Államnak 36.000 (Harminchatezer) forint kereseti illetéket fizessen meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett ... csatornán ...-én sugárzott ... című műsorban a felperesről, mint a büntetés-végrehajtás állományában szolgálatot teljesítő őrről a hozzájárulása nélkül felvételt sugárzott, megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát.

Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forintot és ennek ...-tól a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 12.700 forint perköltséget.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 15.000 forint kereseti illetéket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését és a 80. § (1), (2) bekezdéseit.

A felperes által szolgáltatott felvétel alapján azt állapította meg, hogy a „....” néven elhíresült büntetőügy napján tartott bírósági tárgyalásán olyan képfelvételt készített, melyen az alperes felismerhetően látszik és ezt a ... című műsorában sugározta is. Az alperesnek ezen magatartását a felperes képmásával való visszaélésnek minősítette, mely a felperes jogvédelmét megalapozta.

Értékelte azt, hogy a felperes hozzájárulását nem kérték a felvétel elkészítéséhez és vélhetően a büntetőügy súlyára tekintettel ehhez nem is járult volna hozzá. Kitért arra, hogy a büntetés-végrehajtási örök büntető tárgyaláson való részvételéről készült képmás és hangfelvétel elkészítésének megítélése nemcsak a Ptk. rendelkezései, hanem a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) speciális szabályain is alapul. A szabályokból arra következtetett, hogy az alperes jogsértés nélkül csak abban az esetben készíthetett felvételt a felperesről és hozhatta azt nyilvánosságra, ha ezekhez a felperes hozzájárult. Ebben a körben a bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte, aki ilyen bizonyítást nem ajánlott fel, ezért nem tudta igazolni a hozzájárulás megszerzését.

Rögzítette, hogy a sajtószabadság alkotmányos alapjogának gyakorlása sem korlátok nélküli, érvényesülnie kell annak az előírásnak, hogy az ezzel kapcsolatos tevékenység ne járjon mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.

A felperesi nyilatkozatokból arra következtetett, hogy a felperest váratlanul érte az a szituáció, hogy képmását a sajtó közölte, figyelemmel arra is, hogy nem szeretett szerepelni. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés megállapítása körében értékelte azt, hogy a felperesi képmás az alperesi hírcsatorna jelentős nézettséggel bíró, ... műsorában látott napvilágot főműsoridőben. A bírósági gyakorlat köztudomású tényként fogadja el, hogy a büntetés-végrehajtási örök képmásának jogosulatlan nyilvánosságra hozatala miatt, megnő személyük széles körben ismertté válásának lehetősége, és ez a hátrány a nem vagyoni kárpótlás megítélését indokoltá teszi. A nem vagyoni kártérítés megállapításának nem feltétele annak bizonyítása, hogy a jogsértő tudósítás következtében a felperest ténylegesen hányan ismerték fel. Kiemelte, hogy a képmás védelméhez fűződő személyiségi jog magában foglalja azt a jogosultságot is, hogy a személy maga rendelkezhet a fölött, hogy foglalkozását, munkakörét, munkahelyét és az ezekre vonatkozó adatokat nyilvánosságra hozza.

Érintette azt is, hogy az alperesi jogsértés idején az 1/2012. BKMPJE számú jogegységi határozat hatályban volt és azt az eljáró bíróságoknak alkalmazni kellett, ennek alapján pedig a közterületen szolgálati tevékenységet teljesítő vagy munkát végző személy e tevékenységének ellátása során nem minősül közszereplőnek, és ezért a személyt beazonosítható módon, egyediesítetten ábrázoló képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához szükséges a hozzájárulása.

A perköltségviselésről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását. Hivatkozott a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban foglaltakra, mely szerint amíg a tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának korlátozását.

A felperes a büntető tárgyaláson közhatalmat gyakorol, ezt maga a felperes sem vitatta. A sérelmesnek vélt közlés nem tekinthető öncélúnak, hiszen a felperes megjelenítésére szűk körben került sor, a tudósítás célja nem a felperes szerepének indokolatlan mértékű és eltorzított megjelenítése volt.

A felperes semmilyen módon nem igazolta az általa követelt nem vagyoni kártérítés összegének alapos voltát. A felperes egyáltalán nem tudott beszámolni olyan negatív jellegű visszaélésekről, ami azt bizonyította, hogy a képmása széles körben vált ismertté.

Előadta, hogy a Kúria Jogegységi Tanácsa hatályon kívül helyezte az 1/2012. BKMPJE jogegységi határozatot, figyelmeztetve arra, hogy a bírói gyakorlat nem hagyhatja figyelmen kívül az alkotmánybírói határozatban rögzített és kifejtett alapjogi összefüggéseket.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Az alkotmánybírói határozattal összefüggésben kifejtette, hogy a közhatalmi tevékenység gyakorlása során a személyiségi jogok érvényesülése nem szűnik meg időlegesen sem. A felperes státusza nem gátolja a képmáshoz fűződő személyiségi jog sérelme esetén a perbeli jogok érvényesítését, mivel a felperes közszereplői minőséget nem szerzett. A sajtóérdeklődést súlyos bűncselekmény miatt a vádlottal szembeni eljárás, büntetés kiszabása jelenti, nem pedig a vádlottnak a felperes, azaz a bv. ör általi bíróság elé vezetése. Az élet eseményeinek nyilvánosságához közvetítése a felperes személyének megismerése nélkül biztosított. A sajtónak is körültekintően kell eljárni az ilyen események bemutatása során és ügyelnie kell a személyiségi jogok sértetlenségére is. Jelen esetben a nyilvánosság szempontjából közérdeklődésre számot tartó esemény egy bűncselekményt elkövető személlyel szembeni bírósági intézkedés. A bv. szervezettel szolgálati viszonyban álló személyek megjelenése a tárgyaláson csak járulékos jellegű. Érdeklődésre számot tartó esemény bemutatásához nem volt elengedhetetlenül szükséges a felperes tevékenységének nyilvánosság előtt való megjelenítése.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével érdemben egyetértett, a megállapított illeték mértékével azonban nem, ezért a határozatot ebben a részben a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

Egyetért a Fővárosi Ítéltábla az alperes azon hivatkozásával, hogy a felperes, mint a büntetés-végrehajtási szervezettel szolgálati viszonyban álló személy közhatalmat gyakorlónak minősül. Ennek jelen ügy szempontjából való értelmezése és vizsgálata azonban csak a felperesi keresetről, kifejezetten a felperes által hivatkozott polgári jogi szabályok alapján való döntés után vehető figyelembe. A közhatalmi funkció ellátása ugyanis az ügy alapjogi dimenzióját érinti, de a polgári ügyben eljáró bíróságnak alapvetően és elsősorban polgári jogi megfontolások alapján kell határoznia, a jogvita az alkotmányossági hivatkozások ellenére sem veszíti el polgári jogi jellegét {8/2014. (III. 30.) AB határozat [56]}.

Az elsőfokú bíróság ennek az elvárásnak megfelelően elvégezte a helyesen megállapított tényállás polgári jogi és alapjogi vizsgálatát is.

Az elsőfokú bíróságnak alapvetően a Ptk. 80. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályokból kellett kiindulni. Kétségtelen tény volt, hogy az alperes a jogszabály által megkívánt hozzájárulással a felperes részéről nem rendelkezett, melynek hiányában a felvétel jogszerűen nem volt nyilvánosságra hozható. Az elsőfokú bíróság ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján helyesen állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát.

Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg az alperes által hivatkozott azon alapjogi érv jelen perben való érvényesülési lehetőségét, mely szerint a felperes, mint közhatalmat gyakorló tevékenységével kapcsolatban készített felvétel esetén a személyiségi jog sérelme nem alapozza meg a

sajtószabadság gyakorlásának korlátozását.

A Fővárosi Ítélőtáblának, az alperes fellebbezésében is hivatkozott, 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban kifejtettekre tekintettel formálódó újabb gyakorlata (2.Pf.20.112/2015/4/I.) szerint, a közhatalmat gyakorló személyek tevékenységéről készült felvételek esetén alapvetően annak vizsgálatával kell eljárni, hogy a felvétel milyen eseményt dokumentál és azzal kapcsolatosan az érintett tevékenysége mennyiben tarthatott számot közérdeklődésre, illetve jelenléte mennyiben volt a bemutatott esemény meghatározó eleme. Ezeknek a jellemzőknek az értékelésével kell meghatározni, hogy a közhatalmat gyakorlónak a polgári jog meghatározott szabálya által oltalmazott személyiségi jogséremléme gátolhatja-e a sajtószabadság érvényesülését.

Ezzel összefüggésben a Fővárosi Ítélőtábla osztotta a felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakat, mely szerint a kérdéses képsorok a büntető tárgyaláson megjelent vádlott, illetve az általa elkövetett cselekmény miatt váltottak ki közérdeklődést, a felperes tevékenysége ehhez képest kizárólag járulékos jellegű volt, a terhelt fogvatartotti státusza miatt szükségképpen kellett jelen lennie a tárgyaláson. Olyan eseménysort a felvétel nem dokumentált, ami miatt a felperes kifejezetten az események központjába került, erre tekintettel a felperes személyiségi jogvédelme érvényesülhetett, a sajtószabadsággal szemben.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti jogsértés megállapítása mellett helyesen döntött a Ptk. 81. § (1) bekezdésének b) pontja, illetőleg az e) pontja alapján a jogsértéstől eltiltásról, illetőleg a nem vagyoni kártérítés alkalmazásáról.

A nem vagyoni kártérítés [Ptk. 339. § (1) bekezdés. 355. § (1) és (4) bekezdései] pénzbeli elégtételadó funkciója alapján az elsőfokú bíróság által alkalmazott, és a joggyakorlat szerint is a minimumhoz közelítő nem vagyoni kártérítési összeg megfelelt a hasonló jellegű perekben alkalmazott jogkövetkezménynek. A joggyakorlat nem kívánja meg minden személyiségi jogsértés esetén a bekövetkezett hátrány pontos igazolását, alapvetően azért, mert az ilyen jellegű nem vagyoni hátrányok igazolása jelentős nehézségekbe ütközik. Másrészt köztudomás szól a mellett, hogy a jogsértés bekövetkezése olyan esemény, amely nem várt kellemetlenségeket okoz az érintettnek, mely a nem vagyoni kártérítést mindenképpen megalapozza.

Az elsőfokú bíróság tévesen számította a felperest terhelő kereseti illeték összegét, ezért ennyiben a másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú határozatot.

Abban az esetben ha a felperes a személyiségi jogi perben objektív szankciók [Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) - d) pontjai] alkalmazását és nem vagyoni kártérítés megítélését is kéri, arra kell figyelemmel lenni, hogy az objektív szankciók érvényesítése esetén irányadó meg nem határozható pertárgyérték [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének b) pont] esetén figyelembe vehető illetékalap (600.000 forint), miként viszonyul a nem vagyoni kártérítés összegéhez. Amennyiben a nem vagyoni kártérítés összege nem éri el a 600.000 forintot, a nem vagyoni kártérítés összegét nem lehet a pertárgyérték számításánál figyelembe venni, ha ennél magasabb akkor csak a nem vagyoni kártérítés összege képezi az illetékfizetés alapját. A 600.000 forintot el nem érő nem vagyoni kártérítési igény érvényesítésénél a meg nem határozható perérték figyelembe vételével kell eljárni.

Mivel a jelen esetben a nem vagyoni kártérítés összege nem érte el a 600.000 forintot, ezen összeg alapulvételével kellett megállapítani a kereseti illetéket, mely 36.000 forint.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles viselni a felperes másodfokú perköltségét a Pp. 239. §-ának utaló szabálya és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

A másodfokú perköltség a felperesi jogi képviselőt, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2)

bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megillető ügyvédi munkadíj.

Köteles továbbá viselni az alperes a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Budapest, 2015. november 17.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő